

Politika Dergisi - Baba Zula Mülakatı

İçeriği Yazan: [Editör](#) [1] Zaman: Pzt, 09/02/2009 - 07:00

PD Raporaj Ekibi: [Gökhan DAĞ](#) [2]

PD Raporaj Ekibi: [Hayri Serdar BAŞBUĞ](#) [3]

Ünlü müzik grubumuz **Baba Zula**'nın üyelerinden **Murat ERTEL** (saz ve telli çalgılar, ses) ve **Levent AKMAN** (vurmalı çalgılar, ritim makinaları, oyuncaklar) ile yaptığımız röportajı sunuyoruz.

Gökhan DAĞ: *Baba Zula deyince insanların anlaması gereken müzik tarzı nedir? Sizi tanımayanlar için bunu nasıl ifade edebilirsiniz?*

Murat ERTEL: Belli bir coğrafyadan bahsederseniz, İstanbul'dan başlamamız gerekiyor. İstanbul'da ikamet eden ve buranın kültürüyle yoğrulmuş insanlarız. İstanbul, bilindiği gibi, coğrafya olarak Asya ve Avrupa'nın bir geçiş noktası. Aynı zamanda dünyamıza egemen olan Batı odaklı kültürün içinde, Yunan kültürü temelli bir bakış açısı var. Yunanlı için de aslında Anadolu'nun ve bu toprakların, Doğu ya da oryantal kök olduğunu biliyoruz. Böyle bir durum da söz konusu ve Baba Zula da özellikle, geleneksel halk kültüründen besleniyor. İster müzikal olsun, ister diğer sanatlar olsun buradan besleniyor; fakat bu kültürün günümüzdeki karşılığı. Kendisi geleneksel olmasa da geleneksel. Hem müzikal değerler hem edebi değerlerden beslenen bir oluşum. Aynı zamanda yalnızca müzikal değil, özellikle performanslarında hatta albümlerinde bile pek çok sanat disiplini bir araya toplayan ve beslenen bir oluşum söz konusu...

Gökhan DAĞ: *Diyorsunuz ki Batının bazı değerleri var, bizim de kendimize özgü değerlerimiz var. Biz bunları harmanlayarak, kendi değerlerimizi ön plana çıkarıyoruz...*

Murat ERTEL: Evet, aynen böyle. Zaten İstanbul' un coğrafyası da bu. Bizans kavramı 19. yy.dan sonra çıkmış bir kavram. Aslında Doğu Roma'dır. Ondan öncesi de var. Venedik, Ceneviz ve Doğu Roma kültüründen önce Yarımburgaz Mağarası dediğiniz zaman, çok çok eskilere giden bir kültür. Biz bunu Nuh Tufanı' na kadar bağlıyoruz tarihsel olarak. Bu kutsal kitapların öncesine bile gidiyor. İlimiye Çığ'dan okuduğunuz zaman, bunun Sümer kültüründe de bir karşılığını buluyorsunuz. Hitit kültürünü de, Sümer kültürünü de buluyorsunuz içinde. Bize göre İstanbul zaten Nuh Tufanı'yla oluşmuş bir mekan. Aslında genel geçer olarak ilkel diye adlandırılan, ama bizim ilkel olarak adlandırmadığımız kültürlerden de beslendiğimiz kesinlikle söylenebilir...

Gökhan DAĞ: *İstanbul'un da önünde '2010 Dünya Kültür Başkenti' projesi var. Baba Zula'nın bu kültür başkenti misyonuna yüklediği anlam nedir? Bunu sağlayabilir mi İstanbul? Baba Zula'nın buna etkisi ne olur?*

Murat ERTEL: İstanbul'un bunu sağlayabilip sağlayamayacağı, yalnızca 2010' a bağlı olarak düşünersek, şüpheli bize göre. Ama zaten sağlamış durumda. Bin yıllardır zaten böyle bir şey var. Yalnızca belirli bakış açısından gören insanlar bunu algılayamıyor. Genelde hep Batı ve Yunan'dan sonra başlayan bir takım görüşler var. Biz bunlara katılmıyoruz. Yalnızca bu değil. Tabii ki Yunanlıların felsefe ve demokrasi kavramı anlamında katkıları var, ama Anadolu'ya bakacak olursanız, aslında Anadolu'nun ve Mısır'ın, Sümerler' in, Hititler' in Yunanlılar' ın kurduğu bu kültürel ve politik birikime inanılmaz bir katkısı var. İstanbul'a baktığınız zaman, coğrafi oluşumların dışında, ticari olarak da inanılmaz bir nokta olduğunu görüyoruz. Baharat Yolu'nun ve İpek Yolu'nun bütün Asya'dan gelerek toplandığı nokta, aslında İstanbul. Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti olması, Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olması dolayısıyla, Bizans denilen kültürle beraber Osmanlı

saray musikisi olarak adlandırabileceğimiz klasik sanat musikisinin merkezi olduğunu biliyoruz. Bunun dışında, özellikle Bektaşî kahveleriyle örneklenebilecek aşık kahvehanesi kültürünün, Eminönü'nün aşık geleneğinin merkezi olduğunu biliyoruz. Yine biraz daha yaklaşırsak eğer, Türk pop müziğinin kantolarla başlaması gerekiyor. Kantoların ve tangoların İstanbul merkezli olduğunu biliyoruz. Bir de Unkapanı kavramı var ki bu da taş plaklardan başlayan bir gelenek, daha sonra değişik formatlarda devam ediyor. Siz Anadolu'da herhangi bir köyde, o köyün tavrını gösteren bir aşık bile olsanız, sonuçta bütün Türkiye'ye ya da bütün dünyaya açılma noktanız İstanbul. Bunu Yozgat'ta ya da Hakkari'de gerçekleştiremiyorsunuz. Bu, İstanbul'u gerçekten bir kültür odağı yapıyor.

Gökhan DAĞ: Çok güzel betimlediniz. Biraz politikadan bahsedelim, bugün bu bahsettiğiniz kültür başkentinin ve geçmişe dayanarak İstanbul' un iyi yönetildiğini düşünüyor musunuz?

Murat ERTEL: Hayır, düşünmüyoruz. Bir kere İstanbul'u İstanbul yapan şey, bu kadar çeşitli bir kültürel birikim ve miras. Bu miras vandal bir şekilde hoyratça kullanılıyor ve bu miras sahiplenilmiyor ve güce dayalı hegemonik sistem var. Bu hegemonik sistemin en üstünde de Sünni İslami kültür oturmuş durumda. Bu belki Selçuklulardan ama en yaygın olarak da Osmanlılardan beri süregelen bir durum. Buradaki kozmopolit kültür ortamını sağlamak gerekiyor. Bu da dinsel, ırksal, dilssel sınırları tanımayıp; onların hepsini birden kucaklamaktan geçiyor bize göre. Mesela; şu anda diyelim ki İstanbul'dan ve İzmir'den kaynaklanan rebetiko geleneği var. Ermeni müziği olsun, Bizans müziği olsun, bütün bu kültürler sahiplenilmemiş durumda. Mimari açıdan da böyle bir durum var. Nazım planına uyulmuyor; tamamen parasal, dinsel bir çıkar ilişkisi üzerine kurulmuş olduğu için çok sakat bir denge var bize göre.

Levent AKMAN: İstanbul'un tarihine de bakmak lazım. Yani; Fatih'in fethinden sonra İstanbul çok uzun süre boş kalıyor. Fetihten sonra büyük bir Rum çoğunluk, kaçıyor gidiyor. Anadolu'dan insanlar getiriliyor iskan etmek için. Onlar da gelmek istemiyorlar. Bu uzun süre böyle gidiyor. Osmanlı zamanında, tamam Sünni bir görüş var; ama İstanbul'daki azınlık fikri devam etmiyor. Galata devam ediyor, Ermeniler, Rumlar, Pera, Yahudiler var, o sürece kadar devam ediyor. Bu Cumhuriyetin ilanından sonra... İstanbul, Kurtuluş Savaşı'na bir şekilde karşı çıkmış. Bir kesimde hiç olmazsa ve padişah da burada olduğu için İstanbul'a karşı bir yabancılaşma doğmuş Ankara tarafından. Bu 50'lere kadar gelmiş. 50'lere kadar İstanbul hala boş. Deniyor ki aslında İstanbul'un Türkler tarafından fethi 50'lerden sonra başladı. Neden? Anadolu'dan göç başlıyor. İnsanlar ekmek derdine düşüyorlar ve politikalarla birlikte, insanlar buraya göçe zorlanıyorlar. Bu Özal zamanında daha da artıyor. Özellikle Güneydoğudaki terör yüzünden birçok köy boşaltılıyor. Beş bine yakın köy boşaltılıyor. Buradan da birtakım Güneydoğulu kültür gelmeye başlıyor ve o zaman işte tam bir curcuna başlıyor. Yönetilememe de, bence esas o zaman başlıyor. 50'lerden itibaren önce bir rant kavgası başlıyor; çünkü gelenler oturmak istiyorlar ve gecekondu kültürü oluşmaya başlıyor. Devlet ve yönetim buna bir şekilde el koyamıyor ve her şey oluruna bırakılıyor. Gelen toprağı kapıyor, gecekondu yapıyor, mafyaya parasını veriyor, bitiyor iş. Devlet aradan çıkıyor. Özal zamanında ilçe belediyelerine de bu talan için izin veriliyor. Ondandır olay iyice kopuyor. Ve günümüzde de bu yönetilememe yüzünden İstanbul'un bütün silueti bitmiş durumda. Resmi olarak 15-16 milyon deniyor, ama aslında 20-25 milyon insan yaşıyor bu şehirde. (**Gökhan DAĞ:** Sirkülasyonlarla 45 milyona filan çıkıyor.) Tabii 45'e çıkıyor. Ve bunu karşılayacak altyapı yok. Trafiğin hâlini görüyorsunuz. Bu, kavşak yapmakla, yol yapmakla da olmuyor. 80'lerde Almanlarla bir takım görüşmeler yapılıyor. Diyolar ki Almanlar '30 senede biz bütün İstanbul'un ulaşım hattını hallederiz.' O sırada yönetimin başında olanların da işine gelmedi tabii ki. Bu şekilde bugünlere geliyoruz. Bugünkü durum bir felaket, korkunç. Bir kere güvenlik yok. Herkesin bir hırsız hikayesi vardır mutlaka. Bizim eve mesela 3 kere girmeye kalktılar. Apartmanda, mahallede girilmeyen ev yok. Güvenliğin sağlanması lazım İstanbul'da. Ondandır trafik; malum. 25 milyonluk bir şehirde tiyatro yok. 3-5 devlet tiyatrosu, belli yerlerdeki tiyatrolar haricinde yok. (**Murat:** Olan tiyatrolar yıkılıyor. Tepebaşı Deneme Sahnesi'ni örnek verebiliriz.) **Levent AKMAN:** AKM'yi kapattılar, 'oraya bir şeyler yapacağız' diyorlar. Varoşlarda sinema yok. Yavaş yavaş bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Doğru dürüst konser verecek mekan yok. 3-4 bin kişilik, güçlü ses sistemi olan, herkesin rahat rahat konser izleyebileceği mekanlar yok. Sonra da '2010 Dünya kültür başkenti' diyoruz. Bence bu biraz hayal;

fakat elden gelecek bir şey yok. Bunu en iyi şekilde eldeki olanaklarla değerlendirmek lazım; fakat 2009'dayız. Biz sanatçı olarak hala ne yapılacağını bilmiyoruz. Projeler yeni yeni çıkıyor ve kendi içine kapanmış bir grup yürütmeye çalışıyor İstanbul'u. Dışarı da açılmıyor. Yani; eğer bir kültür başkenti olacaksa, o kentte yaşayan bütün halk bunu tartışmalı, buna ortak olmalı. O zaman ne olacak 2010 kültür başkenti? Sadece belli bir zümrenin etkinliği olacak. O zaman gelip geçici bir şey olacak. 2012'de kimse hatırlamayacak İstanbul'u. İstanbul'da da kimse hatırlamayacak. Belki 5 sene sonra ya da 20 sene sonra burada doğan çocuklar, buranın bir zamanlar kültür başkenti olduğunu bilmeyecekler; çünkü entegrasyon yok. Halkı katmıyorlar işin içine.

Gökhan DAĞ: Şunu söyleyebilir miyiz o zaman; bir kültür yaratma, bir kültürü yok etme bağlamına mı dönüşüyor İstanbul'da? Ben şunu anlıyorum, biraz da dert yanıyorsunuz anladığım kadarıyla. Bu ülkenin birçok sanatçısı var. Siz de en değerlilerinden birisiniz bana kalırsa. Sizin gibi sanatçıların, grupların, bu işle uğraşanların fikrinin alınması mı gerekiyordu sizce, bir kültür başkenti olabilmesi için İstanbul'un?

Levent AKMAN: Bence gerekliydi. Sırf müzik grubu olarak da düşünmemek lazım. Tiyatro, sinema, dans, mimari var. Bunlarla, en basitinden ayrı ayrı insanlar toplanırlar, paneller yapılırdı. Bir organizasyon gerekiyor tabii, uğraş istiyor. Bütün müzisyenler toplanır, heykeltıraşlar toplanır, herkes taşlarını döker. Planları ne? Ne yapmak istiyorlar? Şimdiye kadar ne yapmışlar? Bunun envanteri çıkarılır. Daha ülkede envanter yok. Kim ne yapmış, ne etmiş. Birileri bir eserler yapıyor; ama o insan öldükten sonra ve belli bir tanıtım seviyesine gelmemişse kaybolup gidiyor, unutuluyor.

Murat ERTEL: Kültürel miras sahiplenilmiyor. 2010 diye bir gelecek var, bir sene bile olsa. Ama o geleceğe ulaşmak için; geçmişteki mirası, yakın geçmişten başlayarak, geçmişe doğru giderek sahiplenmek gerekiyor. Bunun yapılmaması çok acı ya da büyük çelişkiler var iktidarla gerçekler arasında. Örnek olarak; Sulukule'yi verelim. Sulukule, kültürel olarak baktığımızda, Romanların Hindistan'dan göç ettiğini varsayarsak- ki birçok görüş bunu ifade ediyor- dünyaya göçen Romanların ilk yerleşim yeri olarak seçtikleri bir yer. Müthiş değerli bir durum. Kültürel olarak ve müzikal olarak yaşatılması gereken bir durum söz konusuysa, rant karşılığı butik otel yapımı uğruna, bütün bu insanlar darmadağın ediliyor. Ve siz bu kültürün korunması gerektiği konusunda UNESCO ya da Birleşmiş Milletler tarafından uyarılıyorsunuz. Siz 2010'a böyle bir proje sunduğunuzda, bu projenin sahibi olan hükümetle çalışmak durumunda kalıyorsunuz. O zaman ne olacak? Ben Sulukule'yi korumak, bu kültürü kurtarmak istiyorum dediğiniz zaman, onu yıkan adamlara karşı bir proje sunmak zorunda kalıyorsunuz; o zaman büyük bir çelişki ortaya çıkıyor.

Gökhan DAĞ: İstanbul'un yavaş yavaş adayları açıklanmaya başladı. CHP'den Kemal Kılıçdaroğlu aday. AKP'den yine Kadir Topbaş'ın devam etmesi isteniyor. Sizce, sorun aday problemi mi yoksa sadece bunu elit tabakaya yüklemekte mi suç? Başka bir ifadeyle; toplum olarak da mı bazı şeyleri biz belirlemiyoruz?

Murat ERTEL: Sivil halklar diye bir durum var. Politika; sivil olan insanların görüşlerini bildirerek bir katkıda bulunması. Katkı sağlanmıyor. Yani öyle bir durum var ki örgüt dediğiniz zaman, örgütlenme dediğiniz zaman, belli bir korku geliyor insanların aklına. Halbuki hepimiz biliyoruz ki demokrasinin gerçekten yaşayabilmesi için sivil toplum örgütlerinin gerçekten çok aktif olarak yaşama katılması gerekiyor. Siz bunları pasifize ettiğiniz zaman, üniversitelerin, sivil toplum örgütleriyle olan ilişkisi kesiliyor. Bildiğim kadarıyla, böyle kanunlar çıkıyor. Böyle kanunlar çıkarsa, hayatla bağımız kopar. İnsanların gerçekten iktidar, güç, çıkar gibi bir takım şeyleri bir kenara bırakıp, hakikaten gerçek demokrasi için, sivil yaşam için, uygarlık için bir takım kararlar alması gerekiyor. Bir gökdelene arazi vermek ve oradan büyük rantlar sağlamak yerine, altyapı, bunun nazım planına uyarlı gibi bir takım kaygıları olması gerekiyor. Kadir Topbaş'ın mimar olması iyi diye düşünüyorsunuz; sonra mimari açıdan felaketlere imza attığını görüyoruz. Çok büyük bir hayal kırıklığı. 'Aman ne güzel, adam mimar' demekle olmuyor. Mimari olarak öğrendiklerini bir kenara atıyor. Ya da Anayasa Mahkemesi başkanı Haşim Kılıç'ın, hukukla ilişkisi olmayan bir adam olması nasıl açıklanabilir? Böyle bir şey olamaz. Herkesin uzmanlık alanında hareket etmesi gerekiyor. Bir belediye başkanının büyük bir nazım planını uygulaması gerekiyor ve 5 yıllık, 10 yıllık, 15 yıllık bir iktidar stratejisi yerine, 100 yıllık,

150 yıllık bir öngörü üzerinden hareket etmesi gerekiyor. (**Gökhan Dağ:** Günü kurtarmaya çalışıyorlar. **Murat:** Evet, aynen öyle.)

Levent AKMAN: Bir de, özellikle 12 Eylül'den sonra halkın tesiri biçildi, insanlar korkar oldular, apolitik oldular. Herkes, özellikle güç sahipleri 'istediğimizi yaparız, kimse de bir şey diyemez' diyor, millet de susuyor. Yani, aslında halkın gücü çok. Biz bunu yaşadık. Mesela Abbasağa Parkı; Yusuf Namoğlu belediye başkanıyken -kendisi de inşaat mühendisidir aynı zamanda- Bu parka rant uğruna girilmeye çalışıldı. Otopark yapılacaktı, birkaç yüz metre içeri girilecekti; fakat, biz orada oturuyoruz, mahalleliler olarak bir anda parlayan bir hareketle bunu önledik, ama 2-3 ay yürüyüşler oldu, protestolar oldu, televizyonlar geldi. Ve burada görüyorsunuz, aslında ufacık bir mahallede bile birçok şey yapılabilir. Ama dediğim gibi bu kıvılcım bir türlü çıkmıyor bizde. Ve insanlar gücünün de bilincinde olmadığı için, özellikle de bu son Ergenekon'dan sonra iyicene insanlar korkmaya başladı her şeyden. Ve güç odakları da bunu bir şekilde kullanıyorlar işlerine geldiği gibi. Kimse Murat'ın dediği gibi, 100 yıl sonrasını düşünmüyor, herkes gününü kurtarmaya bakıyor. '5 sene sonra bankamda benim milyarlarım olsun, arabam olsun, gerisi tufan' diye düşünüyor herkes. Ve bu düşünce yapısı yukarıdan da aşağıya iniyor artık. Halkta da artık bu doğru bir şeymiş gibi görünmeye başladı. Bu çok tehlikeli bir şey. Güç sahibi olan her şeyi yapar. Padişahlık cuntası yeniden geliyor.

Murat ERTEL: Demokrasi anlayışının da oturması lazım. Demokrasi, en çok oyu alanın istediği şeyi yapması demek değil. Demokrasi; azınlığın hakkının korunduğu ve yasama, yürütme ve yargının tamamen özerk olduğu bir sistemdir. Bu yapıyı bozduklarını görüyorsunuz şu anda, çok tehlikeli bir şey.

Gökhan DAĞ: *İstanbul'dan bahsettik; ama Türkiye'yi özetledik. Türkiye konusunda ekleyebileceğiniz bir şey var mı? Daha geneli düşünürsek...*

Murat ERTEL: Dediğim gibi; yasama, yürütme ve yargının özerkliği kesinlikle sağlanmalı. Eğitimin de özerkliği; bu da çok çok önemli. Ve insan haklarının sağlandığı bir ortam gerekiyor. İnsanların, karşıt görüşte olsalar bile, kendilerini ifade edebildikleri bir ortam sağlanması gerekiyor. İfade özgürlüğü gerekiyor. İnsanların düşüncelerini ifade etmelerine bir özgürlük tanımak gerekiyor. Bu hakikaten en temel şeylerden biri.

Levent AKMAN: İnsanların can ve mal güvenliği de sağlanmıyor. 12 Eylül'den sonra, özellikle, PKK terörünün tırmanmasıyla 92'lerden sonra, bir sürü faili meçhul cinayet var. 17.600 insan öldürüldü, bunlarının yarısının cesedinin yeri bilinmiyor.

Murat ERTEL: Ve siz bunu protesto etmek istediğinizde, diyelim ki 'cumartesi anneleri' gibi bir hareketi ortaya çıkardığınızda, o insanların başına cop vurduğunuz zaman ya da pasif eylem yapan insanlar, AKP genel merkezi önünde oturma eylemi yapan insanları yaka paça götürüp onları dövdüğünüzde, orantısız güç kavramı filan... Hakikaten, büyük, derin bir yara. Çok üzülmüyoruz.

Gökhan DAĞ: Murat Bey; az önce, farklı fikirde olan insanlar susturulmaya çalışıyor dediniz. Levent Bey de Ergenekon'dan bahsetti. Bunu soracağımı söylemiştim Levent Bey'e yukarıda. Ne diyorsunuz Ergenekon konusunda? Şu anda sizde bir panik oluştu mu Ergenekon'u kötüleriniz diye?

Murat ERTEL: Tabii ki oluşuyor. Her şekilde, ortamda bir korku imparatorluğu durumu var. Gerçekten, eleştiri yaptığınız zaman bir paranoya başlıyor. Bu çok çok tehlikeli bir şey, otosansür çok tehlikeli bir şey. Sanatta baktığınız zaman, her zaman bir sansür olduğunu görüyoruz. Bize oluyor, çevremizdekilere oluyor. Bu çok önemli bir şey. (**Gökhan DAĞ:** O zaman şunu anlıyoruz: Siz, hem sanatta, hem politikada, her yerde; istediğimizi söylemek istiyoruz ama söyleyemiyoruz diyorsunuz.) **Murat:** Şimdi, sanatta şöyle bir şey; bildiğiniz gibi halk arasından birçok örnekler alıyoruz ve bizim pek çok pirimiz var. Ve bu pirlerimizin başına kötü şeyler de gelmiş olabilir. Ama yine de onlardan ilham almaktan vazgeçmiyoruz. Mizah çok önemli bir şey. Mesela Polonya'ya baktığımızda, dışarıdan örnek vereyim; gerçekten pek çok kendileri dışında ülke tarafından işgal edilen, kötü koşullarda yaşayan insanların müthiş bir kara mizah sahibi olduğunu görüyoruz. Ama bunlara rağmen onlar kara

mizahları sayesinde, sanatları sayesinde bir şekilde kendi kimliklerini koruyabilmişler. Türkiye'ye baktığınız zaman; Nasreddin Hoca var, Bektaşî fıkraları var, Karagöz ve Hacivat var. Böyle örnekleri gördüğünüz zaman, yüreğinize su serpiliyor. Bir şekilde sanat bütün bunları aşıyor hakikaten. Ama sanatçıların başına da inanılmaz şeyler geliyor. Özellikle de bilim adamlarının. Sanatçıların başına bir şeyler geliyor, hapse giriyorlar, son yüzyılda çok fazla olmasa da bir Sivas Katliamı olabiliyor, Maraş Olayı olabiliyor, bunlar çok çok acı şeyler. Hakikaten çok acı şeyler. Ama özellikle bilim adamlarının başına acı şeyler geliyor. (**Gökhan Dağ:** Bilim adamları, yazarlar...) **Murat:** Evet, yazarlar. Köşe yazarları ya da politik yazı yazarların dışında... Özellikle din bilimcilerin başına gelenler. Turan Dursun olsun, Bahriye Üçok olsun; adını bilmediğimiz insanlar...

Gökhan DAĞ: *Bugün Uğur Mumcu'nun ölüm yıldönümü. Hala katilleri bulunamadı.*

Murat ERTEL: Korkunç bir şey; Hrant Dink hala sürüncemede, Gaffar Okkan... Gerçekten, insanları böyle ayırmak gerekmiyor. Tamam polis devletinden söz ediyoruz, bunun yarattığı korkudan söz ediyoruz, bir yandan da Gaffar Okkan gibi bir adam var önümüzde. Bana göre çok müthiş bir insan. Demokrasi için... (**Gökhan Dağ:** Diyarbakır'da yaptıkları ortada.) **Murat:** Evet, ortada. Bu da bir polis. İnsanları asker, polis, kasap diye ayırmamak gerekiyor. Böyle bir ayırım da var. Önemli olan insanların aydın olması, fikirlerinin güzel olması. Meslekleri ya da toplumsal konumları değil. Mesela, siz avukat olarak düşünüyorsunuz, ama ne avukatlar var. Özellikle son zamanlarda avukatlardan korkulur oldu. (**Gökhan Dağ:** Avukatlar demişken, savcılar var...) **Murat:** Tabii savcılar var. Böyle acayip bir durum var.

Gökhan DAĞ: *Zekeriya Öz için ne diyeceksiniz? Ergenekon başsavcısı...*

Murat ERTEL: Zekeriya Öz, bir hukuksuzluk dramı. 11. dalga diyorlar, 11. dalga tutuklanıyor, iddianame sonradan geliyor. Bu nasıl bir şeydir?

Serdar BAŞBUĞ: *Hükümetin güdümünde olduğunu mu düşünüyorsunuz?*

Murat ERTEL: Evet tabii. Hükümet ve polis. Zaten, ortada. 'Şubemizin girişimleriyle' gibi cümleler var. Savcılardan çok emniyet güçlerinin payı var olayın içinde.

Gökhan DAĞ: *Yani bir hesaplama var aslında, öyle mi?*

Murat ERTEL: İşte, tamamen muhalif olmakla ilgili problemler yüzünden davanın önemi ve ciddiyeti azalıyor. Sanırım Fikret Bila bunu ifade etmişti. Bence çok doğru bir saptama, yani bu davanın ciddiyeti bozulmuştur. Siz şimdi Yalçın Küçük'ün fikirlerine karşı olabilirsiniz; ama nasıl olursa olsun, Yalçın Küçük bir aydındır. Nitekim de serbest bırakılmıştır. Yalçın Küçük'e bu şekilde davranılması gerçekten hiç etik değil.

Gökhan DAĞ: *Bir de Ergenekon Davası'ndan içeri giren herkesin hastalanması durumu var. Ne söylemek istersiniz?*

Levent AKMAN: Geçtiğimiz günlerde serbest bırakılan bir gazeteci, 11 aydır içeride olduğunu ve kendisiyle yapılan iki saatlik sorgulamanın yarısının gülme ve dalgayla geçtiğini söyledi. Adam hala ben ne ile suçlandığımı bilmiyorum diyor. 11 ay boyunca bu adam içeride yatmış ve bu adama sen şu suçla suçlanıyorsun dememişler. Bu kepezelik yani. Bir kişi de suçunu bilmeden öldü gitti, böyle de bir şey var ortada. Aslında Ergenekon'u ortaya çıkaranlar çok aptal insanlar. Bu işe hiç girmeyip % 47'nin arkasına sığınarak varlıklarını devam ettirselerdi, şu an muhalif kahramanlar yaratmayacaklardı. Hatta önümüzdeki seçimlerde daha da fazla oy alacaklardı; ama şu an bu davayı ortaya atanlara karşı yavaş yavaş bir tepki oluşmaya başladı. Ergenekon ile birlikte karşı bir güç odağı oluşmaya başladı ve bunu oluşturanlar da kendileri. Bu tepki de giderek artacak ve ben bu davanın bir yere varabileceğini sanmıyorum. Sonuçta şimdi içeride tutulan insanlar bir müddet sonra yavaş yavaş tahliye olmaya başlayacaklar; çünkü Tuncay Güney'in televizyonlarda yayınlanan sorgusundan emniyetin haberdar olmadığı ortaya çıktı.

Gökhan DAĞ: *Kimdir bu Tuncay Güney?*

Murat ERTEL: Ben şunu düşünüyorum: Son on yılda stand-up diye bir şey çıkmıştı ya, işte Tuncay Güney bunun politik versiyonu. (*Gülüşmeler*) Bakın bizi bile güldürdü. Hatta hem bizi hem de onu kullanmak isteyenleri epey güldürdüğünü söyleyebiliriz.

Gökhan DAĞ: *Tuncay Güney ayrıca Deniz Baykal'ın MİT Ajanı olduğu söylüyor?*

Murat ERTEL: Vallahi, bilmiyorum, sanmıyorum. Deniz Baykal'ın da pek yararı olduğunu söyleyemeyeceğim.

Gökhan DAĞ: *Konu Deniz Baykal'dan açılmışken, Deniz Baykal'ı nasıl buluyorsunuz?*

Murat ERTEL: Geri çekilmesi lazım. Bence geri çekilmek bir erdemdir. (**Gökhan Dağ:** Yerine kimi önerebilirsiniz?) Şu an da Kemal Kılıçdaroğlu'nu görebiliyorum.

Levent AKMAN: Lider cuntası yüzünden alttan gelen adam kalmıyor. Mesela soruyorsun, Kemal Kılıçdaroğlu olabilir diyoruz, onun da bir geçmişi olmasına rağmen Melih Gökçek ile bir tartışma sonrası gündeme oturdu. Kendisinin altından gelebilecek kişileri budayan liderler oldukça bu ülke böyle gidecek. Şöyle de bir şey var: Geçmişte Deniz Baykal görevinden çekilmişti. Daha sonra istediği gibi geri döndü. Bu nasıl olabiliyor? İşte bu sistemin çarpıklığı. İstemiyoruz; ama yine de başa getiriyoruz. Ayrıca demokrasi, hak, hukuk falan diyoruz; ama partilerde demokrasi yok ki. Lider kimi aday gösteriyorsa halk onları seçiyor.

Murat ERTEL: AKP örneği var bir de. Siz görüşlerini bir yana bırakın, hiç önemli değil. Orada da bir lider var ve astığı astık, kestiği kestik. Parti içindeki yapılanmaya baktığınız zaman, zaten kendi içerisinde demokrasiye ters düşen bir yapı var.

Levent AKMAN: Belediye başkanlarını, Tayyip Erdoğan seçiyor.

Gökhan DAĞ: Temayül yoklamaları yapıldı ama AKP'de.

Baba Zula: Hikâye.

Gökhan DAĞ: İsimlerden gitmeye devam edelim. Deniz Baykal dedik, şimdi de Recep Tayyip Erdoğan'ı ele alalım. Neler düşünüyorsunuz kendisi hakkında?

Murat ERTEL: Az önce söylediğimiz gibi, o da tek adam sisteminin bir parçası. Demokrasi oy çoğunluğu ile bitmiyor. Böyle bir durum söz konusu.

Gökhan DAĞ: *Recep Tayyip Erdoğan, Orta Doğu Projesi'nin Eşbaşkanı olduğunu söylüyor. İsrail'in Filistin'e saldırması da Büyük Ortadoğu Projesi'nin bir sonucu değil mi; ama Başbakan televizyonlarda İsrail'e yapma diyor. Neler düşünüyorsunuz?*

Murat ERTEL: Bu işi ben çözemedim. Başbakan Büyük Ortadoğu Projesi'nin Eşbaşkanı olduğu gibi, aynı zamanda da Ergenekon davasının savcısı olduğunu iddia ediyor. Epey pozisyonu var yani. Yasama, yürütme ve yargıyı üstünde topluyor ve bu da demokrasiye aykırı. Kısacası kendisiyle çelişiyor.

Levent AKMAN: Başbakan aynı zamanda futbolcu da. Böyle de bir pozisyonu var. Başbakan, İsrail'e bağırıp çağırıyor da dikkat ederseniz, Türkiye Cumhuriyeti olarak İsrail'e Meclis'ten bir kınama çıkmadı. Bunun sorumlusu da AKP. MHP ve CHP ortak bir deklarasyon yayınladı İsrail'i kınamak için; ama AKP buna yanaşmadı; çünkü Tayyip Erdoğan buna yanaşmadı. Bu ikiyezlülük de çok korkunç. Meydanlara 'ben Yahudilere şöyle yaparım, İsrail böyle devlet' diyor; ama saman altından da "durun, kınamayalım bunu" diyor. Bu korkunç bir şey.

Gökhan DAĞ: *Bu bahsettiğiniz ikiyeüzlülük ve İsrail'in Filistin'i bombalaması bir toplumsal kaosu da beraberinde getiriyor mu? Bugün insanlar Cuma namazlarından çıkıp, ABD ve İsrail bayraklarını yakıyorlar. Başbakan'ın söylemlerinden güç alırcasına bu durum ortaya çıkıyor. Baba Zula bu durumu nasıl yorumlar?*

Murat ERTEL: Bahsettiğiniz durumlar gerçekten çok sakat. İsrail - Filistin sorununa bir ümmet bakış açısından bakmamak gerekir. Bu bir dinler savaşı değil, burada bambaşka güç odakları mevcut. Ümmet açısından da baktığınız zaman, olay dışarıdan bir şeytan üçgenini andırıyor. Bu üçgen Amerika, İsrail ve Türkiye olarak tamamlanıyor ve burada bir problem olduğu gözüküyor.

Gökhan DAĞ: *Ümmet bakışı derken Türkiye'de yaşanan bir durumu aktarayım. Türk halkının bu bakış açısıyla hareket etmesi sonucu şöyle bir durum oluşuyor sanki: Hamas'ın saldırıları sonrası bir İsraili ölürse ortada hiçbir problem yok; ama İsrail'in saldırısıyla ortada bir problem var. Bunu nasıl yorumlarsınız?*

Levent AKMAN: Ben de o konuya gelecektim şimdi. Başbakanın ikiyeüzlülüğü aslında halkta da var. Çok uzun süre İsrail canlı bombalarla mücadele etti. Otobüslerde, otobüs duraklarında bombalar patladı, lokantalarda canlı bombalar cirit attı. Bu canlı bomba haberlerinin sayısı bir dönem haftada en az bire kadar çıkmıştı. İsrail'de yaşayanlar da insan değil mi? İsrail'in bugün orantısız güç kullandığı doğrudur; ama onlar da büyük kayıplar vermişlerdir.

Gökhan DAĞ: *Geçmişe baktığımızda, Filistin'in bugünkü durumunu yorumlarsak yabancılara toprak satışının etkili olduğunu görüyoruz. Türkiye'de de bu yönde çalışmalar var, 2B Orman Arazileri Kanunu gibi kanunlar var. Başbakan "ben çevrecinin danışkasıyım" diyor; ama ortada böyle bir kanun çalışması var. Nasıl yorumluyorsunuz?*

Murat ERTEL: Ahmet Necdet Sezer bunu veto etmişti görev başındayken ve büyük eleştiriler almıştı. Abdullah Gül ise bugüne kadar sadece bir iki kanun veto etti, gerisini tamamen onayladı. Resmen hükümetin kolu gibi çalışıyor. Burada da çok büyük bir sakatlık var. Cumhurbaşkanı'nın kendisini geçmiş partisinden ayırması gerekiyor. Ancak böyle tarafsızlığını savunabilir. (**Gökhan DAĞ:** Rektör atamaları var Abdullah Gül'ün?) O da çok korkunç boyutlarda. Üniversiteler ve birçok kurumun özerk olması gerekiyor.

Gökhan DAĞ: *Bahsettiklerinize göre Başbakan'a Cumhurbaşkanı'ndan sorumlu Başbakan diyebilir miyiz?*

Murat ERTEL: Öyle vallahi, öyle görünüyor.

Levent AKMAN: Benim eklemek istediklerim var. Yine İsrail - Filistin mücadelesine döneceğim ben. Bu kriz süresince Başbakan Arabistan'a, İran'a gitti, Hamas ile görüştü. Obama geldikten sonra dikkat ederseniz, Türkiye'nin adı geçmiyor. Hillary Clinton diplomasi turuna çıkıyor ve dikkat ettiyseniz, gittiği ülkeler arasında Türkiye yok. Obama'nın Orta Doğu temsilcisi tura çıkıyor, Suriye'ye gidiyor; ama Türkiye'ye gelmiyor. Demek ki burada da bir yanlışlık var. Ben Obama'yı aslında biraz şans olarak görüyorum. Bu durum Türkiye'de de dengelerin değişeceğini gösteriyor. Ben Tayyip Erdoğan ile Bush'u aynı görüyorum neredeyse. İkisi de aynı dönemin insanları. Birisi Ortadoğu Projesi'nin Başkanı, diğeri Eşbaşkanı. Obama'dan sonra bu sistem değişecek bence. Mesela, Obama beklenmeyen bir şekilde Guantanamo Kampı'nın bir yıl içerisinde kaldırılmasını öngören teklifi imzaladı. Bunlar güzel ve beklenmeyen şeyler. Umarım bu şekilde devam eder ve bu böyle devam ederse Tayyip Erdoğan ve AKP cuntası da bitecektir dünya prosedürü yüzünden. Acı bir tarafı da var bu durumun. O da bizim halk olarak başımızdaki dertleri atamadığımız kesinleşecek.

Gökhan DAĞ: *Obama'nın gelmesiyle komplo teorileri de sıklaştı. Biri de İsrail'in Filistin'e bu dönemde saldırması bir plandı; çünkü Obama gelip olaya müdahale ettiğinde iyi bir başkan olarak dünyanın gözüne gözükecekti.*

Murat ERTEL: Bilemiyorum açıkçası.

Levent AKMAN: Ben ona pek katılmıyorum. İsraililer kurnazdır, zamanlamalarını çok iyi yaparlar. Resmen yararlandılar. Mesela ABD'de başkan değişikliği bir aylık süreci kapsar ve bu bir aylık süreçte Amerika'da politikasız bir dönemdir. Dolayısıyla dünyada da bu böyledir. İsrail de bundan yararlandı. Gücünü kullandı. Hamas da İsrail kadar güçlü olsaydı, bence o da saldıracaktı. Politikasızlık bunlara gebedir yani. Bunları başımıza salan da Bush'tur. Gücü olan istediğini yapar diye hareket edip, Birleşmiş Milletleri takmamayı dünya Bush'tan öğrenmiştir.

Gökhan DAĞ: *Bahsettiğimiz Büyük Ortadoğu Projesi'nin ülkemizdeki PKK sorununu tekrardan ortaya çıkardığını siz savunuyor musunuz? BOP oldu ve Irak'ta bir yönetim boşluğu oldu ve saldırılar sıklaştı mı? Eğer sıklaştıysa BOP kapsamında Eşbaşkan olan Tayyip Erdoğan'ı terör konusunda suçlayabilir miyiz?*

Murat ERTEL: Tabii ki bahsettiğiniz gelişmeler, oraya çıkıyor. Kendisi yapmış olmasa da nedenlerinden biri sayılabilir.

Gökhan DAĞ: *Fakat Başbakan şehit kanından siyasetin en kirli siyaset olduğunu söylüyor. Ne demeli buna?*

Murat ERTEL: Bunlar gerçekten çok ağır yaralar. Biz sanatçı olarak şunu düşünüyoruz ki dünya gerçekten büyük sorunlarla karşı karşıya. Bunlar yalnızca politik sorunlar da değil. Çevresel sorunlar da var. Buzullar eriyor siz de biliyorsunuz ki. Bunun karşına çeşitli alternatifler sunmamız gerekiyor. Bu alternatifin reel olması için, bunun öncelikle düşünsel ve hayali olarak inşa edilmesi gerekiyor. Kendi hayallerimizde ve sanatımızda bile ütöpik bir bakış olması gerekiyor ki bu gerçekleşebilsin. Hayalini kuramazsak eğer, bu hiçbir zaman gerçekleşemez. En azından sanatsal olarak biz bunu kurabilirsek bu gerçekleşebilir. İster sanal olarak, ister sanatsal olarak bizim böyle bir alan yaratmamız gerekiyor; çünkü sanata baktığımız zaman da çok negatif ve olumsuz şeyler de görebiliyoruz. Baba Zula'nın böyle de bir durumu var. Geçmiştekileri hatırlatarak insanlara bir umut dalı uzatıyoruz.

Gökhan DAĞ: *Ben Politika Dergisi'nin kurucusu olarak Baba Zula'ya teşekkür ediyorum; çünkü ülkemizi dışarıda çok iyi temsil ediyorsunuz. Yeni projeler var mı?*

Murat ERTEL: Tabii ki var. Yeni bir albüm yapmayı planlıyoruz. Şu an o, doğum aşamasında. Bunun dışında, 2010 öncesi pek çok konser var. Mesela Fransa'da bir Türk yılı var. Fransa - Türkiye ilişkileri sorunlu biliyorsunuz ve bizim orada olmamız önemli. Biz yurdumuzu yurtdışında temsil ediyoruz, bu çok önemli bir şey. Bir kere insanlar orada bizim bir geçmişimiz ve kültürümüz olduğunu anlıyorlar. Bu hakikatten çok önemli bir şey.

Gökhan DAĞ: *Geçen günlerde Babylon'da vermiş olduğunuz konseri ben de izledim ve orada birçok turist sizi dinlediğini, dinlerken de mutlu olduklarını gözlemledim. Sadece dışarıya çıkmakla kalmıyorsunuz, dışarıdan insanları da ülkemize çekiyorsunuz.*

Murat ERTEL: İstanbul'un kozmopolit yapısından bahsederken bunu ifade ettim. İstanbul ve Türkiye; bütün dinlere, ırklara ve dillere açık bir yer ve biz de bunu savunuyoruz. İsraililer ile Filistinliler bir arada yaşayabilirler mi? Evet, yaşayabilirler; bu mümkün. Ama bunun için bir diyalog,

hoşgörü gerekiyor. Empati kelimesinin ne olduğunun bilinmesi gerekiyor. İnsanların kendisini yalnızca öznel olarak değerlendirmeyip, başkasının yerine koyması gerekiyor. Rumlar, Ermeniler gibi azınlıklar var ülkemizde. Aynı zamanda da Avrupa'dan, Afrika'dan gelen insanlar var ülkemize. Ermeni işçiler halen geliyorlar. Bu çok önemli bir şey; çünkü ortada bir Ermeni sorunu tartışması varken, Ermeniler halen bizim ülkemize geliyor. Bu bizim için çok çok önemli bir şey, işte bizim ütopyamız bu; dünyanın bir arada yaşadığı bir ortam. Avrupa'da biz bunu hissettirebildik. İstanbul'a da birçok turist geliyor ve biz eserlerimize onların anlayabileceği kelimeler koyuyoruz. Baba Zula'nın işte böyle bir durumu var ve bizden memnunuz. Bizim birleştirici bir yanımız var. Birçok insan negatif yönden, ayrıştırma amaçlı sanat yapıyor. Biz birleştirme amaçlıyız. Ayrıştırma ve negatif üzerinden bir şeyler yaptığınız zaman, toplayabileceğiniz güç hem çok fazla hem de kolayca ve hızlı toplanıyor. Pozitif bir müzikle başladığınız zaman daha kalıcı olmayı başarabiliyorsunuz. Gayler, lezbiyenler, Ermeniler, Yahudiler, şunlar bunlar... Gerçekten bir şekilde bizimle ilişki kurabildiklerini görebiliyorlar. Bu da bizim için güzel bir şey.

Levent AKMAN: Bir de bu toprakların, gerçekten bir gücü var. Binlerce yıldır, o kadar çok kültür gelmiş geçmiş ki -Hititlerden, Asurlulardan bile önce- bu insanlar bir şekilde, birlikte yaşayabilmişler dönem dönem. Bu, biraz da politikalara bakıyor. Mesela; Süryaniler yavaş yavaş Mardin civarına dönmeye başladılar. Köyler kuruluyor. Neden oluyor; çünkü Mardin UNESCO tarafından, korunması gereken bir şehir olarak görülüyor, turizm arttı. Baskıcı olmayan bir politika gelişmeye başladı ve insanlar gelmeye başladı. Ermenilerden bahsetti Murat. Şu an Türkiye'de ekmek parası peşinde koşan 70.000 Ermeni var. Devletin başındakiler, Ergenekon gibi ayrıştırıcı, hınç ve intikama dayalı politikalar yaratacaklarına; üzerine oturdukları toprakların farkına varsalar, buna uygun politikalar üretseler çok daha kolay gelişecek her şey. Bütün mesele orada. Gücün sahibi olan politika, bunu uygulamak zorunda. Ve bu da kardeşlik ve insan hakları üzerine kurulmalıdır. Sen bunları kurup uygulamaya başladıktan sonra, zaten arkası gelecektir. Bu halkın içinde bu güç var. Biz bunu görüyoruz yani. Kars'ta, Karaburun'da, Muğla'da; Anadolu'nun her yerinde çaldık. Adamları görüyoruz. Onlara bir dal uzattığın zaman, sana koca bir ağaç veriyorlar. Bütün mesele; bu potansiyeli kullanmak. Bir türlü, bu kullanılamıyor; umarım bir gün kullanılacaktır, diye düşünüyorum.

Gökhan DAĞ: *Bir de şunu sormak istiyorum. Size zaten soruluyordur. Oylamaların genelde politik temelli olduğu Eurovision diye bir yarışma var. Bunun için size teklif geldi mi, gelirse ne düşünürsünüz?*

Murat ERTEL: Ben üniversiteye giderken, rahmetli Melih Kibar, bana Eurovision'a katılmamız gerekiyor diye söylemişti. Ben de o sistemin içine girmek istemediğimi, politik temelli ve müzikal açıdan değerli olmayan bir yarışma olduğunu söylemiştim. Çok kızdı bana; ama ben halen öyle düşünüyorum.

Levent AKMAN: Ben aynı şekilde şunu söylemek istiyorum: Sertab Erener, o şarkıyı Türkçe söylese kazanabilir miydi? Bence kazanamazdı.

Gökhan DAĞ: *Türkçe mi söylenmeli, İngilizce mi söylenmeli; yoksa, mesela enstrümantal bir şarkıyla nasıl olur?*

Levent AKMAN: Enstrümantal ilginç olurdu. (Gülüşmeler)

Murat ERTEL: Belirli bakış açıları var. Diyelim ki bir insan virtüöz oluyor ve enstrümantal parçalar yapıyor ya da bir solist oluyor, sözlü parçalar yapıyor. Baba Zula'da bunun böyle bir dengesi var; hem sözlü, hem enstrümantal parçalarımız var. Parçanın uzunluğu olarak; 30 saniyelik parçalarımız da var, 8 dakikalık parçalarımız da var. Müziğin bir sanat olduğuna ve bunda hiçbir şekilde kısıtlama olmaması gerektiğine inanan insanlarız. Dil konusunda da öyle. Biz, sonuçta, rüyalarımızı Türkçe gören insanlarız. Başka dillerle olan ilişkilerimiz olsa da... Önemli olan diyalog. Öyle bir zaman geliyor ki yurtdışındaki konserimizde bir tane Türk var. Komik bir örnektir; Fransa'da Lille kentine gittik biz. Orada 15.000 kişilik bir festivalde çaldık ve orada bir tane Türk vardı. Biliyoruz; çünkü parça sonlarında tezahürat ediyordu. (Gülüşmeler) Şimdi orada tabii ki Türkçe söylüyoruz ve parça

aralarında az bildiğimiz Fransızcayla bir iki kelime söylüyoruz. Babylon’da bile bir iki İngilizce sözcük katıyoruz araya. Önemli olan diyalog; beraber bir şeyleri paylaşmak. Mesela; çizim de bizim işimize çok yarıyor. Enstrümantal da olsa, her parçanın bir kavram etrafında anlattığı bir hikaye var. Sözü olduğunda; insanlar anlamasa bile, çizime bakarak bizim orada ne anlattığımızı anlayabiliyorlar. Bazen dilimizi anlayan insanlardan daha iyi anlayan insanlar olabiliyor. Mesela; pırasa parçası var. Türkçe anlayan bir insandan ‘ulan pırasaya da parça mı yapılır’ diye eleştiri geliyor; ama çizimleri gören bir insan ‘a, siz burada şunu sorguluyorsunuz’ diyor. Yani onun anladığı şey, Türkçe bilen insandan daha doğru olabiliyor.

Gökhan DAĞ: *Son olarak Atatürk’le ilgili konuşalım istiyorum. Atatürk hakkındaki düşüncelerinizi alabilir miyim?*

Murat ERTEL: Şöyle söyleyeyim: Kenan Evren Atatürkçü ise, ben Atatürkçü değilim. Atatürkçülük çok fazla kullanılmış ve yozlaştırılmış bir kavram; ama büyük bir devrimci ve yaptığı şeylerle 20. yüzyılın en önemli lideri. Gerçekten Türkiye için yaptığı çok olumlu şeyler var. Bunların algılanması gerekiyor. Gerek kadın hakları, gerek bağımsızlık olsun; bütün ülkelere emperyalizme karşı savaşılabilceğini ve üstelik buna karşı bir zafer kazanılabileceğini göstermiş bir insan. Gerçekten çok önemli. Ve yaptığı devrimleri devam ettirebilseydi, çok daha önemli şeyler olacaktı. Şu örneği vereyim; Köy Enstitüleri oluşumu, inanılmaz yani. Şu anda Hindistan’ın hangi konumda olduğunu çözebiliyoruz. Hindistan, Çin’in biraz altında görülüyor yükselen bir değer olarak; ama bilgisayar yazılımlarında olsun, elektronikte olsun müthiş bir atılımda olduğunu görüyoruz Hindistan’ın. Bu atılımın en büyük nedenlerinden biri, bizde terkedilmiş olan Köy Enstitüsü ve Halkevlerinin BM tarafından 1950’lerde benimsenerek, bu insanlarda uygulanmasıdır. Onlar, bu formülleri Hindistan’da uygulayarak inanılmaz yaygın bir uygarlık seviyesine gelmesini sağlamıştır Hindistan’ın.

Gökhan DAĞ: *Atatürk’ün vasiyetiydi, Köy Enstitüleri; fakat kendi zamanında uygulanma şansı olmamıştı. 1940’da açıldı biliyorsunuz. Yani şunu mu demek istiyorsunuz; İsmet İnönü zamanında değil de Atatürk zamanında olsaydı çok daha farklı mı olurdu?*

Murat ERTEL: Evet, çok farklı olabilirdi. Aynı zamanda, Toprak Devrimi yapılabilseydi; bence Kürt sorunu olmazdı, şu anki feodal-töresel düzen yıkılırdı. Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu, şu anda işlevlerini devam ettirselerd, Halkevleri devam etseydi hiçbir sorun kalmazdı.

Gökhan DAĞ: *Levent Bey, sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı?*

Levent AKMAN: Benim görüşlerim de Murat’inkilere yakın. Evet, çok büyük bir insan; ama çok kullanılmış bir insan. Mesela, en basitinden sözleri; söylemediği sözler O’na mal edilmiş ve söylediği sözler de yarım yamalak alınmış. “İstikbal göklerde” diye biliriz; ama bunun ‘göğesahip olamayan, toprağına sahip olamaz’ gibi bir devamı var. İşine geleni alarak, işine gelmeyen atarak olmuyor işte. Başka yerlere çarpıtılıyor. Gereksizce fazla tüketilmiş bir insan yani. Kişiliği üzerine bu kadar gidileceğine, fikirleri üzerine bu kadar gidilebilseydi ve vasiyetleri yerine getirilseydi çok daha farklı olacaktı. Çok değerli bir insan; fakat sonradan fazla putlaştırılarak bir harcandı, yozlaştırıldı, yontuldu. Ama hiç olmazsa, bıraktığı eserler var. Onlar okunabilir. Mesela; Nutuk. Halen Nutuk’u geçebilecek bir kitap yazan devlet adamı yoktur. Özal yapmaya çalıştı bir dönem; ama başkalarına yazdırmayla olmuyor işte. Vallahi, ne diyeyim? Allah rahmet eylesin, özlüyorum ben gerçekten O’nu. Bu yurdun Atatürk gibi liderler yetiştirmesi lazım. Bu potansiyel de var, ama çıkamıyor; çünkü bunların önü kesiliyor. Parti liderleri olsun, güç odakları olsun; ‘hep ben’ dedikleri, toplumu düşünmedikleri için devamlı hayat damarlarımızı kesiyorlar.

Murat ERTEL: Birçok kurum emperyalist devletlerden satın alınarak elimize geçti. TCDD olsun, başköşeler olsun... Sümer Bank, Türk Telekom filan hep satılıyor. Adam diyor ki “ben gece yarısı pijamamla kalkarım, gene satarım.” Suları da satıyorlar. Bu nasıl bir şeydir? Ben anlayamıyorum. Her şey para değil gerçekten. Bu yüzden ben krizi de seviyorum. Dünyanın sonunun gelmesi de bence

hoş bir şey. Bu kapitalist sistemin çökmesi gerekiyor gerçekten. Bu uğurda acı çekeceksem, çekmeye razıyım; yeter ki insanlar bilinçlensinler.

Gökhan DAĞ: *Atatürk'ü sorduk madem, Humeyni'yi seviyor musunuz?* (Gülüşmeler)

Levent AKMAN: Allah onlara akıl fikir versin. Bir araştırsınlar; rahatları batıyor herhalde onlara ('Humeyni'yi seviyorum' diyenlere).

iletisim@politikadergisi.com [4]

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 12'de yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 12'yi indirmek için [buraya tıklayınız](#). [5]]

Yorumlar

Kaynak URL (09/05/2024 - 12:59 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi-baba-zula-mulakati>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/editor>

[2] <http://politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>

[3] <http://politikadergisi.com/pd-uye/hayri-serdar-basbug>

[4] <mailto:iletisim@politikadergisi.com>

[5] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD12.zip>